

Bruksela, 27 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

8411/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0105 (COD)

ENFOPOL 190
JAI 343

WNIOSEK

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	18 kwietnia 2018 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2018) 213 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylającej decyzję Rady 2000/642/WSiSW

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2018) 213 final.

Załącznik: COM(2018) 213 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 17.4.2018 r.
COM(2018) 213 final

2018/0105 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych
informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania,
prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady
2000/642/WSiSW**

{SWD(2018) 114 final} - {SWD(2018) 115 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Przyczyny i cele wniosku**

Grupy przestępcze, w tym terroryści, działają w różnych państwach członkowskich, a ich aktywa, w tym rachunki bankowe, są zazwyczaj zlokalizowane w całej UE, a nawet poza nią. Korzystają one z nowoczesnych technologii, które umożliwiają im przekazywanie środków pieniężnych między kilkoma rachunkami bankowymi i różnymi walutami w ciągu zaledwie kilku godzin.

Aktualne informacje są istotne dla prowadzenia dochodzeń w sprawie poważnych przestępstw. Brak informacji finansowych może spowodować, iż niewykorzystane pozostaną możliwości zbadania poważnych przestępstw, przerwania działalności przestępczej, zatrzymania planów ataków terrorystycznych oraz wykrywania i zamrożenia korzyści pochodzących z przestępstwa. Brak informacji na temat wszystkich rachunków należących do podejrzanego może prowadzić do jedynie częściowego zabezpieczenia mienia, co może ostrzec podejrzanego, który następnie może usunąć niewykryte środki z innych rachunków. Wiele postępowań zakończyło się fiaskiem, ponieważ nie udało się zapewnić terminowego, dokładnego i kompleksowego dostępu do odpowiednich danych finansowych¹.

Obecne mechanizmy dostępu do informacji finansowych i ich wymiany są powolne w porównaniu z szybkim tempem przekazywania środków finansowych w Europie i na całym świecie. Uzyskanie informacji finansowych zajmuje zbyt wiele czasu, co zmniejsza skuteczność dochodzeń i postępowań. Istnieje potrzeba znalezienia szybszych i skuteczniejszych sposobów dostępu do informacji na temat rachunków bankowych, informacji finansowych i analiz finansowych oraz ich wymiany. Zwiększona liczba skutecznych dochodzeń w sprawach karnych doprowadzi do zwiększenia liczby wyroków skazujących i konfiskaty aktywów. Przyczyni się to do ograniczenia działalności przestępczej i zwiększenia bezpieczeństwa w państwach członkowskich i w całej Unii.

W dniu 2 lutego 2016 r. Komisja przyjęła plan działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu², w którym przedstawiono, w jaki sposób Komisja pragnie zmodernizować czwartą dyrektywę w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy³. Ponadto w planie wezwano również do określenia przeszkód w dostępie do informacji, ich wymianie i wykorzystywaniu oraz do współpracy operacyjnej między jednostkami analityki finansowej (FIU), a w stosownych przypadkach – do przedkładania wniosków ustawodawczych.

W grudniu 2017 r. współprawodawcy unijni uzgodnili szereg istotnych zmian w czwartej dyrektywie w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy (piąta dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy) . Obejmują one obowiązkowe ustanowienie krajowych

¹ W sprawozdaniu Europolu „Od podejrzenia do działania: w kierunku większego wpływu operacyjnego wywiadu finansowego”, które zostało opublikowane w 2017 r., podkreślono te problemy i potrzebę lepszego dostępu organów ścigania do informacji finansowych.

² COM(2016) 50 final.

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73)

scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych lub systemów wyszukiwania danych we wszystkich państwach członkowskich, do których dostęp miałyby jednostki analityki finansowej i organy zwalczające pranie pieniędzy.

Dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, ze względu na ich podstawę prawną w art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), nie określają dokładnych warunków, na jakich władze i organy państw członkowskich właściwe do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania (zwane dalej „właściwymi organami”) mogą wykorzystywać informacje finansowe i inne informacje na potrzeby zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Zamiast tego odnoszą się one głównie do działań zapobiegawczych mających na celu rozwiązanie problemu prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych oraz finansowania terroryzmu, a główne określone w nich obowiązki są bezpośrednio powiązane z „podmiotami zobowiązanymi”, tj. podmiotami gospodarczymi, przedsiębiorstwami i specjalistami.

Większość właściwych organów nie ma obecnie bezpośredniego dostępu do informacji na temat tożsamości posiadaczy rachunków bankowych, przechowywanych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych lub systemach wyszukiwania danych. Takie rejestry i systemy funkcjonują obecnie w 15 państwach członkowskich, natomiast bezpośredni dostęp do nich właściwe organy mają tylko w sześciu państwach członkowskich (i to nie wszystkie z nich). W związku z tym zwykle zwracają się o informacje za pośrednictwem ogólnych wniosków skierowanych do wszystkich instytucji finansowych w ich państwie członkowskim lub, w przypadku przyznania im pośredniego dostępu, za pośrednictwem wniosku skierowanego do pośrednika.

Ogólny wniosek oznacza, że właściwy organ musi czekać na odpowiedź od każdej instytucji finansowej. Wiąże się to z rzeczywistym ryzykiem znaczących opóźnień, które mogą mieć negatywny wpływ na dochodzenia w sprawach karnych. Ma to również wpływ na współpracę transgraniczną. Czas potrzebny na uzyskanie informacji finansowych od banków w różnych państwach członkowskich jest często różny i może dodatkowo opóźnić współpracę. Art. 32a ust. 4 piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy zobowiązuje Komisję do przedłożenia do czerwca 2020 r. sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady oceniającego ewentualne przyszłe połączenie scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych. Komisja przedstawi swoją ocenę i ustalenia do połowy 2019 r.

W związku z tym niniejszy wniosek przewiduje zapewnienie właściwym organom bezpośredniego dostępu do krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych lub systemów wyszukiwania danych. Właściwe organy, którym udzielono dostępu, obejmują również organy podatkowe i organy antykorupcyjne w ramach ich uprawnień do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych na mocy prawa krajowego. Obejmują one również biura ds. odzyskiwania mienia, które są odpowiedzialne za wykrywanie i identyfikację mienia pochodzącego z działalności przestępczej w celu jego ewentualnego zabezpieczenia i konfiskaty. Aby mieć pewność, że „przestępczość nie będzie się opłacać” i że przestępcy będą pozbawiani swoich zysków⁴, konieczne jest zapewnienie biur ds. odzyskiwania mienia odpowiednich narzędzi umożliwiających dostęp do informacji, niezbędnych do

⁴ W sprawozdaniu „Czy przestępczość wciąż się opłaca? Odzyskiwanie aktywów pochodzących z popełniania przestępstw w UE” (2016) Europol szacuje, że w latach 2010 – 2014 wartość aktywów zamrożonych lub zajętych w Unii Europejskiej stanowiła 2,2 % szacowanych wpływów z przestępstw, podczas gdy wartość skonfiskowanego mienia stanowiła około 1,1 % takich szacowanych wpływów. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/does-crime-still-pay>

wykonywania ich zadań. Europol otrzyma również pośredni dostęp za pośrednictwem jednostek krajowych państw członkowskich. Europol nie prowadzi dochodzeń, lecz wspiera działania państw członkowskich. Brak dostępu do informacji finansowych, w tym informacji zawartych w krajowych scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych i systemach wyszukiwania danych, uniemożliwia Europolowi wykorzystywanie pełnego potencjału jego zdolności analitycznych. Ograniczenia te zostały podkreślone i wyjaśnione w sprawozdaniu Europolu „Od podejrzenia do działania” opublikowanym w 2017 r.

W odniesieniu do współpracy między jednostkami analityki finansowej oraz współpracy między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami, mimo że jest to już uregulowane w czwartej dyrektywie w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, zarówno jednostki analityki finansowej, jak i właściwe organy nadal napotykały przeszkody w kontaktach między sobą. 28 jednostek analityki finansowej⁵ w UE przedstawiło w grudniu 2016 r. wspólne sprawozdanie, aby zidentyfikować te przeszkody i zaproponować rozwiązania. W dokumencie roboczym służb Komisji w sprawie poprawy współpracy między jednostkami analityki finansowej, opublikowanym w czerwcu 2017 r.⁶, podsumowano wyniki sprawozdania i wskazano kwestie, które można rozwiązać za pomocą wytycznych i wzmocnionej współpracy w ramach prac prowadzonych przez platformę UE ds. FIU oraz inne kwestie, które wymagałyby rozwiązań regulacyjnych.

Ponadto Parlament Europejski, wyrażając ubolewanie z powodu „braku większej harmonizacji w podejściu państw członkowskich do zwalczania przestępczości gospodarczej”, wezwał Unię do zajęcia się potrzebą skuteczniejszej wymiany informacji i ściślejszej koordynacji między zainteresowanymi organami krajowymi w celu osiągnięcia lepszych wyników, w tym poprzez ustanowienie niezbędnych przepisów unijnych.

W niniejszym wniosku przewidziano zatem środki ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu skuteczniejszego zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości, również ponad granicami. W szczególności zwiększono szybki dostęp właściwych organów do informacji zawartych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych lub systemach wyszukiwania danych, jak ustanowiono na mocy czwartej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy. Utrzymano w nim również wysoki poziom ochrony praw podstawowych, w szczególności prawa do ochrony danych osobowych, oraz zmniejszono obciążenia administracyjne związane z procedurą ogólnych wniosków, zarówno dla właściwych organów, jak i dla sektora bankowego. Bezpośredni dostęp jest najszybszym rodzajem dostępu do informacji finansowych.

Wniosek ułatwia również współpracę między samymi jednostkami analityki finansowej oraz między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami. Określono w nim, jakiego rodzaju informacji (informacje finansowe, analizy finansowe, informacje dotyczące egzekwowania prawa) mogą żądać odpowiednio właściwe organy i FIU, a także wyczerpujący wykaz przestępstw, w odniesieniu do których każdy organ może wymieniać informacje w poszczególnych przypadkach, tj. w ramach konkretnego dochodzenia. Określono terminy, w jakich jednostki analityki finansowej powinny wymieniać się informacjami i zawarto wymóg korzystania z bezpiecznego kanału komunikacyjnego w celu

⁵ Jednostki analityki finansowej są funkcjonalnie niezależnymi i autonomicznymi zespołami, posiadającymi uprawnienia i zdolność do podejmowania autonomicznych decyzji w zakresie analizowania, składania wniosków i udostępniania swoich analiz właściwym organom, w przypadku gdy istnieją uzasadnione podejrzenia dotyczące prania pieniędzy, związanej z tym przestępczości lub finansowania terroryzmu.

⁶ SWD (2017)275.

usprawnienia i przyspieszenia wymiany informacji. Poza tym zobowiązano w nim państwa członkowskie do wyznaczenia wszystkich właściwych organów uprawnionych do zwracania się o informacje. Zapewniono również szerszą i skuteczniejszą, lecz zarazem proporcjonalną wymianę informacji.

W tym kontekście Komisja podkreśla konieczność zapewnienia jednostkom analityki finansowej odpowiednich zasobów umożliwiających im wykonywanie ich zadań zgodnie z wymogami określonymi w czwartej dyrektywie w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy. Ponadto, zgodnie z wymogami określonymi w art. 65 ust. 2 piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, Komisja dokona do czerwca 2019 r. oceny ram współpracy jednostek analityki finansowej z państwami trzecimi oraz przeszkód i szans w zakresie zacieśnienia współpracy między jednostkami analityki finansowej w Unii, w tym możliwości ustanowienia mechanizmu koordynacji i wsparcia.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Obecny wniosek dotyczący dyrektywy jest częścią Europejskiej agendy bezpieczeństwa przyjętej w kwietniu 2015 r.⁷, w której wezwano do podjęcia dodatkowych środków w celu ograniczenia poważnej i zorganizowanej przestępczości oraz związanych z nią działań następnych dotyczących planu działań na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu.

Jak wskazano powyżej, czwarta dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz piąta dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy opierają się na podstawie prawnej rynku wewnętrznego i dotyczą działań zapobiegawczych służących zwalczaniu prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych oraz finansowania terroryzmu. Niniejszy wniosek uzupełnia i opiera się na prewencyjnej stronie dyrektyw w sprawie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i wzmacnia ramy prawne z punktu widzenia współpracy policyjnej.

Ponadto niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy wzmacnia i rozwija unijne ramy prawne w zakresie prawa karnego w odniesieniu do zwalczania poważnych przestępstw, w szczególności rozporządzenie (UE) 2016/794 w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol)⁸.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Proponowana dyrektywa jest zgodna z celami polityki Unii, a w szczególności ze zreformowanym systemem ochrony danych wynikającym z dyrektywy (UE) 2016/680, oraz z odpowiednim orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Ta inicjatywa ustawodawcza jest również spójna z celami rozwoju rynku wewnętrznego Unii, w szczególności jednolitego rynku płatności, który tworzy bezpieczniejsze i bardziej

⁷ COM(2015) 185 final z dnia 28 kwietnia 2015 r.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW.

innowacyjne usługi płatnicze w całej UE, a mianowicie zasady ustanowione w dyrektywie (UE) 2015/2366⁹.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Uprawnienie do działania wynika z art. 87 ust. 2 TFUE, który umożliwia Unii Europejskiej ustanowienie środków dotyczących współpracy policyjnej obejmujących wszystkie właściwe organy państw członkowskich (w tym policję, organy celne i inne wyspecjalizowane służby ścigania), w szczególności w zakresie gromadzenia, przechowywania i wymiany informacji istotnych dla zapobiegania, wykrywania i ścigania przestępstw (lit. a) oraz wspólnych technik dochodzeniowych w odniesieniu do wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej (lit. b).

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Zgodnie z art. 67 TFUE celem Unii jest zapewnienie obywatelom wysokiego poziomu bezpieczeństwa poprzez zapobieganie i zwalczanie przestępczości. Działania Unii w tej dziedzinie powinny być podejmowane tylko wtedy i w zakresie, w jakim cel ten nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii.

Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), cele niniejszego wniosku nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast mogą zostać skuteczniej osiągnięte na szczeblu Unii. Wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na podstawie przedmiotowego wniosku państwa członkowskie mają prawo do przyjmowania lub utrzymywania środków bardziej rygorystycznych niż te określone w prawie Unii.

Sprawcy przestępstw są często aktywni w różnych państwach członkowskich. W szczególności zorganizowane grupy przestępcze często funkcjonują na szczeblu międzynarodowym i prowadzą działalność związaną z aktywami finansowymi ponad granicami. Ze względu na swój transnarodowy charakter, zagrożenia terrorystyczne i karne wywierają wpływ na całą UE i w związku z tym wymagają reakcji na szczeblu europejskim. Przestępcy mogą wykorzystywać brak informacji finansowych lub brak ich skutecznego spożytkowania przez właściwe organy, a także czerpać dzięki temu zyski.

Działanie Unii ma na celu osiągnięcie wartości dodanej poprzez zapewnienie zharmonizowanego podejścia, które wzmocniłoby krajową i transgraniczną współpracę w zakresie dochodzeń finansowych dotyczących poważnych przestępstw i terroryzmu. Ponadto działanie na szczeblu Unii pomoże w zapewnieniu harmonizacji przepisów, w tym dotyczących ochrony danych, ponieważ zharmonizowany poziom zabezpieczeń trudno byłoby zagwarantować państwom członkowskim podejmującym niezależne działania legislacyjne.

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 ust. 4 TUE niniejszy wniosek ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne, aby ułatwić wykorzystywanie i wymianę istotnych informacji finansowych i innych informacji przez organy publiczne, które mają obowiązek chronić obywateli Unii.

Proponowana inicjatywa ma na celu przyznanie niektórym właściwym organom bezpośredniego dostępu do krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i systemów wyszukiwania danych. Zobowiązuje ona państwa członkowskie do wyznaczenia wśród swoich organów właściwych do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń lub ścigania, właściwych organów uprawnionych do dostępu do tych rejestrów i do ich przeszukiwania. Muszą do nich należeć biura ds. odzyskiwania mienia oraz jednostki krajowe Europolu. Ponadto Europolowi zostanie przyznany pośredni dostęp, wyłącznie w poszczególnych przypadkach, do informacji przechowywanych w krajowych scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych i systemach wyszukiwania danych, tak by umożliwić mu wypełnianie jego zadań zgodnie z nadanym mu mandatem.

Dostęp do krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i systemów wyszukiwania danych będzie przyznawany wyłącznie w odniesieniu do ograniczonego zestawu informacji (np. imienia i nazwiska właściciela, daty urodzenia, numeru rachunku bankowego), absolutnie niezbędnego do określenia, w których bankach przedmiot dochodzenia posiada rachunki bankowe. Organy nie będą miały dostępu do informacji zawartych w rachunkach bankowych – ani salda rachunku, ani szczegółowych informacji dotyczących transakcji. Gdy właściwe organy stwierdzą, w której instytucji finansowej osoba lub podmiot, wobec których toczy się dochodzenie, posiada rachunek bankowy, w większości przypadków będą musiały zwrócić się do odpowiedniej instytucji w celu złożenia wniosku o dostęp do dalszych informacji, np. wykazu transakcji (zazwyczaj na podstawie zgody organu sądowego).

Proponowane środki nie spowodują żadnych zmian w zakresie podstawowych funkcji ani statusu organizacyjnego jednostek analityki finansowej, które będą w dalszym ciągu pełnić takie same funkcje, jak te określone w już obowiązujących przepisach krajowych i unijnych.

Wniosek ułatwia współpracę między samymi jednostkami analityki finansowej oraz współpracę między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami. Niniejsze ramy dotyczące wymiany informacji są przyznawane na ściśle określonych warunkach i ograniczają się do określonych przestępstw (prania pieniędzy i przestępstw źródłowych, finansowania terroryzmu), jak również do poważnych przestępstw. Zawierają one szereg gwarancji w celu ochrony prywatności i danych osobowych, zawsze w celu poprawy współpracy krajowej i transgranicznej oraz wymiany informacji, a także w celu uniemożliwienia przestępcom wykorzystania różnic między ustawodawstwami krajowymi. Przypadki i warunki, w których zezwala się na wymianę danych finansowych, są również ograniczone do wyczerpującego wykazu właściwych organów. Te właściwe organy będą mogły uzyskać dostęp do danych finansowych i wymieniać je wyłącznie w odniesieniu do określonego wykazu przestępstw i z zastrzeżeniem krajowych gwarancji proceduralnych i gwarancji w zakresie ochrony prywatności.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek ma postać dyrektywy, w której określa się jedynie cel, który muszą osiągnąć państwa członkowskie, pozwalając im na opracowanie własnych przepisów dotyczących sposobu osiągnięcia tych celów. Inne instrumenty byłyby niewłaściwe, ponieważ celem środka jest zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich, dzięki czemu organy uzyskają dostęp do krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i systemów wyszukiwania danych. W związku z tym nie można byłoby zastosować żadnego innego instrumentu niż dyrektywa.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W odniesieniu do dostępu właściwych organów do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych:

W związku z niniejszym wnioskiem Komisja skonsultowała się z następującymi organami: organami ścigania, biurami ds. odzyskiwania mienia, organami krajowymi prowadzącymi dochodzenia w sprawach dotyczących korupcji i przestępstw finansowych, jednostkami analityki finansowej, OLAFem i Europol, krajowymi organami ds. ochrony danych oraz Europejskim Inspektorem Ochrony Danych (EIOD), bankami, instytucjami finansowymi, zrzeszeniami bankowymi na szczeblu krajowym lub unijnym, organami odpowiedzialnymi za zarządzanie istniejącymi scentralizowanymi rejestrami rachunków bankowych i systemami wyszukiwania danych (lub którym powierzono ich opracowanie, w przypadku gdy żadne z nich nie zostały jeszcze utworzone), oraz z ogółem społeczeństwa.

Wykorzystano m.in. następujące metody i narzędzia:

- konsultacje dotyczące wstępnej oceny skutków (rozpoczęte w dniu 9 sierpnia 2017 r. i trwające do dnia 6 września 2017 r., w ramach których każda zainteresowana strona mogła przekazać informacje zwrotne);
- konsultacje społeczne (otwarte na informacje zwrotne od wszystkich zainteresowanych stron przez okres 12 tygodni, od dnia 17 października 2017 r. do dnia 9 stycznia 2018 r.);
- ukierunkowane badanie skierowane do biur ds. odzyskiwania mienia i organów antykorupcyjnych państw członkowskich w czerwcu 2016 r.;
- spotkanie ekspertów w sprawie poszerzenia dostępu organów ścigania do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych, które odbyło się w dniach 25–26 października 2017 r.;
- w następstwie spotkania ekspertów w sprawie poszerzenia dostępu organów ścigania do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych Komisja przesłała dodatkowe pytania do kilku delegacji;
- konsultacje z biurami ds. odzyskiwania mienia w ramach posiedzenia platformy unijnych biur ds. odzyskiwania mienia w dniach 12–13 grudnia 2017 r.;

- spotkanie na wysokim szczeblu, podczas którego oceniono potrzebę wprowadzenia dodatkowych środków ułatwiających dostęp do informacji finansowych – 20 listopada 2017 r.;
- spotkanie w celu omówienia współpracy między jednostkami analityki finansowej i organami ścigania w dniach 6–7 marca 2018 r.

Jeżeli chodzi o dostęp do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych, organy ścigania w pełni poparły inicjatywę i potwierdziły, że:

- szybki dostęp do informacji na temat rachunków bankowych ma kluczowe znaczenie dla skutecznego wykonywania ich zadań;
- obecna praktyka wydawania „ogólnych wniosków” jest wysoce niezadowolająca z punktu widzenia „efektywności”; powoduje znaczne obciążenia administracyjne zarówno dla banków, jak i dla nich, spowalniając dochodzenia;
- w państwach członkowskich stosuje się różne podejścia w odniesieniu do dostępu organów ścigania. W niektórych państwach członkowskich część organów policyjnych, biur ds. odzyskiwania mienia i agencji antykorupcyjnych posiada dostęp, natomiast w innych nie.

Zrzeszenia bankowe ponownie zadeklarowały swoje pełne zaangażowanie w walkę z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu i argumentowały, że:

- decyzję o tym, czy system powinien być scentralizowany czy zdecentralizowany, należy podjąć na poziomie krajowym;
- w ramach tej inicjatywy należy dołożyć wszelkich starań, aby nie naruszyć podstawowych praw osób fizycznych do prywatności danych.

EIOD i krajowe organy ochrony danych podkreśliły, że:

- praktyka wysyłania ogólnych wniosków jest niezadowolająca z punktu widzenia ochrony danych;
- istnieje potrzeba wyraźnego uzasadnienia rozszerzenia dostępu i konieczne jest zapewnienie niezbędnych zabezpieczeń;
- każdy przyszły wniosek ustawodawczy musi być w pełni zgodny z europejskimi ramami ochrony danych.

Wkład ten został należycie uwzględniony podczas przygotowywania wniosku.

W odniesieniu do wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami:

W marcu 2018 r. Komisja zorganizowała spotkanie w celu omówienia współpracy między jednostkami analityki finansowej i organami ścigania. Przeprowadzono konsultacje z państwami członkowskimi, które wniosły wkład w następujących kwestiach:

(i) dostęp jednostek analityki finansowej do informacji krajowych organów ścigania, gdzie wydaje się, że wszystkie jednostki analityki finansowej mają dostęp – bezpośrednio lub pośrednio (poprzez oficerów łącznikowych policji pracujących w jednostkach analityki finansowej). Główna różnica w państwach członkowskich polega na rodzaju informacji, do których mają dostęp jednostki analityki finansowej. Jednostki analityki finansowej przyznały, że harmonizacja rodzajów informacji, do których mają dostęp, jest istotna;

(ii) właściwe organy mają dostęp do informacji finansowych za pośrednictwem jednostek analityki finansowej, gdzie wydaje się, że żadna jednostka analityki finansowej nie zapewnia bezpośredniego dostępu do swoich baz danych właściwym organom. Jednakże policyjne jednostki analityki finansowej są w stanie w łatwy sposób odpowiadać na wnioski o udzielenie informacji złożone przez właściwe organy. W przypadku administracyjnych jednostek analityki finansowej nie jest to tak łatwe;

(iii) współpraca diagonalna, tj. współpraca między jednostką analityki finansowej w jednym państwie członkowskim z właściwymi organami w innych państwach członkowskich, która może być bezpośrednia lub pośrednia (tj. za pośrednictwem jednostki analityki finansowej w państwie członkowskim właściwych organów występujących z wnioskiem), gdzie wszystkie państwa członkowskie sprzeciwiły się koncepcji bezpośredniej współpracy diagonalnej i wszyscy opowiadali się za pośrednią współpracą diagonalną;

(iv) współpraca z Europolem, przy czym osiem jednostek analityki finansowej wymienia już informacje z Europolem. Jednostki analityki finansowej zasadniczo wyraziły zainteresowanie wymianą informacji z Europolem pod warunkiem zapewnienia wzajemności takiej wymiany.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

W ramach unijnej platformy FIU prowadzono analizę mającą na celu zidentyfikowanie praktycznych przeszkód dla dostępu do informacji, wymiany i wykorzystania tych informacji oraz współpracy operacyjnej, a wyniki tej analizy miały być przedstawione przed końcem 2016 r.

Konsultacje rozpoczęto za pośrednictwem ankiety internetowej EUSurvey, którą uruchomiono w dniu 14 kwietnia 2016 r. w celu zebrania informacji od jednostek analityki finansowej. Ankietę podzielono na dziewięć obszarów tematycznych, począwszy od krajowych elementów jednostek analityki finansowej, a skończywszy na zdolności do rozpoczęcia współpracy między jednostkami analityki finansowej w różnych formach; ankieta zawierała 290 pytań.

Sprawozdanie końcowe przyjęte w grudniu 2016 r. podano do wiadomości publicznej na stronie internetowej „Rejestr grup ekspertów Komisji i innych podobnych zespołów” jako załącznik do protokołu z 31. posiedzenia unijnej platformy jednostek analityki finansowej pod adresem <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/>.

Komisja opierała się również na sprawozdaniu grupy ds. wywiadu finansowego Europolu „Od podejrzenia do działania: w kierunku większego wpływu operacyjnego wywiadu finansowego”, wydanym w 2017 r.

- **Ocena skutków**

Do niniejszego wniosku załączono ocenę skutków, w której oceniono sposoby rozszerzenia dostępu właściwych organów do informacji finansowych w trakcie dochodzeń w sprawie przestępstw, biorąc pod uwagę dwie kwestie: kwestię dostępu właściwych organów do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych lub systemów wyszukiwania, a także kwestię zacieśnienia współpracy między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami.

Sprawozdanie z oceny skutków przedłożono Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej w dniu 31 stycznia 2018 r. W dniu 26 marca 2018 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami.

W ocenie skutków przeanalizowano następujące warianty:

- (1) Wariant podstawowy.
- (2) Wariant nielegislacyjny – wariant 0.
- (3) Warianty legislacyjne:
 - Wariant A dotyczył rodzajów przestępstw, do zapobiegania którym i do walki z którymi właściwe organy miałyby możliwość dostępu do informacji i ich wymiany.

Wariant A.1 ograniczał się do zapobiegania praniu pieniędzy, powiązanym z nim przestępstwom i finansowaniu terroryzmu oraz zwalczania ich.

Wariant A.2 ograniczał się do zapobiegania i zwalczania tzw. europrzestępstw.

Wariant A.3 ograniczał się do zapobiegania i zwalczania poważnych przestępstw określonych w rozporządzeniu o Europolu.
 - W wariancie B zbadano zasady dostępu do danych.

Wariant B.1 dotyczył zasad dostępu właściwych organów do centralnych rejestrów rachunków bankowych, przy czym wariant B.1.a przewidywał bezpośredni dostęp, a wariant B.1.b – pośredni dostęp.

Wariant B.2 dotyczył zasad dostępu właściwych organów do wszystkich informacji finansowych, przy czym wariant B.2.a przewidywał bezpośredni dostęp do informacji pochodzących od instytucji finansowych, a wariant B.2.b przewidywał pośredni dostęp do informacji za pośrednictwem jednostek analityki finansowej.

Wariant B.3 dotyczył wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej i wniosków o udzielenie informacji składanych przez jednostki analityki finansowej do właściwych organów, przy czym w wariancie B.3.a

omówiono bezpośrednią współpracę, natomiast w wariantcie B.3.b omówiono możliwość ustanowienia centralnej jednostki analityki finansowej UE.

- W wariantcie C zbadano kategorie organów, które skorzystałyby na uzyskaniu dostępu do informacji i ich wymianie. Wariant C.1 obejmował właściwe organy uwzględnione w dyrektywie o ochronie danych osobowych, natomiast w wariantcie C.2 rozszerzono współpracę na inne organy, a mianowicie biura ds. odzyskiwania mienia, Europol i OLAF.

Warianty oceniono pod kątem skutków gospodarczych, społecznych i związanych z prawami podstawowymi.

Niniejszy wniosek jest zgodny z preferowanymi wariantami uwzględnionymi w ocenie skutków.

Preferowanym wariantem, w odniesieniu do dostępu do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych, jest przyjęcie unijnego instrumentu prawnego, który zapewniłby właściwym organom bezpośredni dostęp. Dostęp ten powinien być przyznawany na potrzeby dochodzeń w sprawie wszelkich form poważnych przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Europolu. Dostęp Europolu powinien być pośrednim dostępem, jednak dochodzenia wspierane przez Europol skorzystałyby również na dostępie do informacji przechowywanych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych.

W ramach preferowanego wariantu bezpośredni dostęp do centralnych rejestrów rachunków bankowych i systemów wyszukiwania jest dozwolony, ponieważ zawierają one ograniczone informacje. W ramach preferowanego wariantu ingerencja w prawo do ochrony danych osobowych będzie ograniczona do minimum. Prawa dostępu są ograniczone i są skierowane wyłącznie do organów niezbędnych w każdym przypadku, zapewniając w ten sposób proporcjonalność ingerencji w ochronę danych osobowych.

Preferowany wariant zawierałby również przepisy mające na celu ułatwienie wymiany danych między jednostkami analityki finansowej, jak również wzajemnej wymiany między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami. Uregulowana zostałaby również możliwość zwracania się o informacje do jednostek analityki finansowej przez Europol. Z uwagi na wrażliwy charakter informacji preferowany wariant powinien przewidywać ścisłe gwarancje w zakresie ochrony danych.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

W październiku 2000 r. przyjęto decyzję Rady 2000/642/WSiSW dotyczącą uzgodnień w sprawie współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej państw członkowskich w odniesieniu do wymiany informacji. Przedmiot tej decyzji Rady jest regulowany innymi aktami unijnymi, w związku z czym decyzja Rady nie ma obecnie wartości dodanej. W związku z tym niniejszy wniosek uchyla tę decyzję.

- **Prawa podstawowe**

Inicjatywa ta zapewni właściwym organom dostęp do mechanizmów centralizujących dane osobowe dotyczące osób fizycznych lub dane, z których można uzyskać dane osobowe. Będzie to miało wpływ na prawa podstawowe osób, których dane dotyczą. W szczególności mogłoby to ograniczać prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych, odpowiednio zgodnie z art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

W odniesieniu do prawa do prywatności określonego w art. 7 Karty, pomimo że skala tego wpływu jest znaczna, biorąc pod uwagę liczbę osób, których dotyczyć będzie inicjatywa, zakłócenie będzie stosunkowo niewielkiej wagi, ponieważ dostępne i możliwe do wyszukiwania dane nie obejmują transakcji finansowych czy salda rachunków. Będą one obejmowały wyłącznie ograniczony zestaw informacji (np. imię i nazwisko właściciela, datę urodzenia, numeru rachunku bankowego), absolutnie niezbędny do określenia, w których bankach osoba lub podmiot, wobec których toczy się dochodzenie, posiada rachunki bankowe.

W odniesieniu do prawa do ochrony danych osobowych określonego w art. 8 Karty, informacje o rachunku bankowym, a także inne rodzaje informacji finansowych stanowią lub mogą stanowić dane osobowe, a dostęp do tych danych zgodnie z niniejszą inicjatywą ustawodawczą stanowi przetwarzanie danych osobowych. Zastosowanie mają wszystkie przepisy dyrektywy o ochronie danych.

We wniosku określono cele przetwarzania danych osobowych i zawarto wykaz wyznaczonych właściwych organów uprawnionych do żądania informacji. Wymiana informacji będzie ograniczona do poszczególnych przypadków, co oznacza, że będą one mogły zostać wykorzystane tylko w razie potrzeby, w konkretnej sprawie, w celu zwalczania wyczerpującego wykazu określonych poważnych przestępstw.

We wniosku określono również szczegółowe przepisy dotyczące logowań, rejestrowania wniosków o udzielenie informacji, ograniczeń dotyczących praw i przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych („dane szczególnie chronione”).

Europol za pośrednictwem europejskich jednostek krajowych również uzyska pośredni dostęp do informacji przechowywanych w krajowych scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych i systemach wyszukiwania danych oraz możliwość wymiany danych z jednostkami analityki finansowej w celu realizacji swoich zadań (wspieranie i wzmacnianie działań państw członkowskich w zakresie zapobiegania określonym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania) zgodnie ze swoim mandatem. Zastosowanie mają wszystkie zabezpieczenia przewidziane w rozdziałach VI i VII rozporządzenia (UE) 2016/794.

Jeżeli chodzi o prawa procesowe, usunięcie obowiązku uzyskania zezwolenia sądowego istniejącego w niektórych państwach członkowskich miałoby bardzo poważny wpływ. W związku z tym wymiana informacji między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami będzie podlegała krajowym gwarancjom proceduralnym.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet UE.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wniosek przewiduje składanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdań w sprawie wdrożenia dyrektywy, trzy lata po dacie transpozycji, a następnie co trzy lata.

Komisja oceni również skuteczność, efektywność, przydatność, spójność i europejską wartość dodaną wynikające z ram prawnych, nie wcześniej niż sześć lat po dacie transpozycji, tak aby zapewnić istnienie wystarczających danych związanych z funkcjonowaniem dyrektywy. Ocena obejmuje konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu zebrania informacji zwrotnych na temat skutków zmian legislacyjnych. Punktem odniesienia, wobec którego będzie mierzony postęp, jest sytuacja wyjściowa w chwili wejścia w życie aktu ustawodawczego. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat funkcjonowania dyrektywy. Sprawozdanie zawiera również ocenę przestrzegania praw podstawowych i zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

W celu zapewnienia skutecznego wprowadzenia w życie przewidzianych środków i monitorowania ich wyników Komisja będzie ściśle współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami z organów krajowych państw członkowskich. Komisja przyjmie program monitorowania produktów, rezultatów i skutków niniejszej dyrektywy. Program monitorowania określa środki służące do gromadzenia danych i innych niezbędnych dowodów, a także przedziały czasowe, w jakich będą one gromadzone. Państwa członkowskie powinny co roku przekazywać Komisji pewne informacje, które uznaje się za niezbędne do skutecznego monitorowania stosowania niniejszego rozporządzenia. Roczne sprawozdania państw członkowskich powinny obejmować w szczególności liczbę przeszukań przeprowadzonych przez wyznaczone właściwe organy krajowe w celu uzyskania informacji z krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych lub systemów wyszukiwania danych, a także warunki składania wniosków, podstawy odmowy, warunki dalszego stosowania, terminy udzielania odpowiedzi na wniosek, stosowanie zabezpieczeń przy przetwarzaniu danych osobowych, a także współpracę międzynarodową i wymianę informacji między jednostkami analityki finansowej a właściwymi organami.

Na potrzeby sprawozdawczości Komisja bierze pod uwagę szczególne statystyki, które państwa członkowskie będą zobowiązane przedłożyć.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Wniosek nie wymaga dokumentów wyjaśniających dotyczących transpozycji.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W art. 1 określono przedmiot wniosku, wskazując, że akt prawny ułatwia właściwym organom dostęp do informacji finansowych i informacji na temat rachunków bankowych w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Określono w nim również, że akt prawny ułatwia jednostkom analityki finansowej dostęp do informacji z zakresu egzekwowania prawa.

W art. 2 zawarto definicje terminów użytych we wniosku.

W art. 3 nałożono na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia właściwych organów mających uprawnienia do uzyskania dostępu do krajowych scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i przeszukiwania ich oraz do żądania i otrzymywania informacji. W artykule przewidziano również publikację wykazu takich właściwych organów w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

W art. 4 przewidziano bezpośredni dostęp do rejestrów dla wyznaczonych właściwych organów oraz określono cele, dla których zapewnia się bezpośredni dostęp i przeszukiwanie, a mianowicie w celu zapobiegania przestępstwom wymienionym w załączniku I do

rozporządzenia (UE) 2016/794 (rozporządzenia w sprawie Europolu), wykrywania ich, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania, a także wspierania dochodzeń, w tym identyfikacji, wykrywania, zabezpieczania i konfiskaty mienia związanego z takimi dochodzeniami.

W art. 5 określono warunki dostępu do danych i przeszukiwania ich przez wyznaczone właściwe organy.

W art. 6 zobowiązano państwa członkowskie do monitorowania dostępu do danych i przeszukiwania ich przez wyznaczone właściwe organy. Każdy dostęp zgodnie z niniejszą dyrektywą musi być rejestrowany przez organy obsługujące scentralizowane rejestry rachunków bankowych, przy czym wyszczególniono poszczególne elementy rejestrów.

W art. 7 przewidziano obowiązek zapewnienia, aby każda jednostka analityki finansowej była zobowiązana do udzielania odpowiedzi na wnioski o informacje finansowe lub przeprowadzenie analizy finansowej przez wyznaczone właściwe organy państwa członkowskiego. Do tej procedury mają zastosowanie krajowe gwarancje proceduralne.

Art. 8 stanowi o obowiązku zapewnienia, aby wyznaczone właściwe organy państwa członkowskiego były zobowiązane do udzielania odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji dotyczących egzekwowania prawa złożone przez jednostkę analityki finansowej. Do tej procedury mają zastosowanie krajowe gwarancje proceduralne.

W art. 9 przewidziano wymianę informacji między jednostkami analityki finansowej różnych państw członkowskich, w tym terminy na udzielenie odpowiedzi i bezpieczne kanały wymiany informacji.

W art. 10 określono warunki dostępu Europolu do informacji na temat rachunków bankowych oraz warunki wymiany informacji między Europolem a jednostkami analityki finansowej.

Art. 11 stanowi, że przetwarzania danych osobowych dokonują wyłącznie osoby działające w ramach Europolu, które zostały specjalnie wyznaczone do wykonywania tych zadań i które zostały do tego upoważnione.

W art. 12 określono zakres stosowania rozdziału V.

W art. 13 określono warunki przetwarzania danych szczególnie chronionych.

W art. 14 nałożono na państwa członkowskie obowiązek prowadzenia rejestrów wszystkich wniosków o dostęp do informacji składanych na podstawie niniejszego wniosku.

W art. 15 określono warunki ograniczenia w niektórych przypadkach prawa dostępu osoby, której dane dotyczą, do danych osobowych.

Art. 16 stanowi, że Komisja opracuje szczegółowy program monitorowania produktów, rezultatów i skutków niniejszej dyrektywy. Wymaga on, by państwa członkowskie przekazywały Komisji te informacje w celu wsparcia Komisji w wykonywaniu obowiązków na mocy art. 18. Przepis ten nakłada również na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania określonych statystyk dotyczących niniejszego wniosku i przekazywania ich Komisji.

W art. 17 określono związek niniejszego wniosku z umowami dwustronnymi lub wielostronnymi zawieranymi przez państwa członkowskie lub przez Unię.

Art. 18 nakłada na Komisję obowiązek przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania z wdrożenia niniejszej dyrektywy w trzy lata po transpozycji, a następnie co trzy lata.

W art. 19 określono okresy transpozycji niniejszej dyrektywy.

Artykułem 20 uchylono decyzję Rady 2000/642/WSiSW, która jest obecnie zbędna z uwagi na czwartą dyrektywę w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 87 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ułatwianie korzystania z informacji finansowych jest niezbędne do zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.
- (2) W celu zwiększenia bezpieczeństwa w państwach członkowskich i w całej Unii konieczna jest poprawa dostępu do informacji dla jednostek analityki finansowej i organów publicznych odpowiedzialnych za zapobieganie poważnym formom przestępczości, ich wykrywanie, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie lub ściganie ich, aby zwiększyć ich zdolność do prowadzenia dochodzeń finansowych i poprawić współpracę między nimi.
- (3) W swoim planie działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu³ Komisja zobowiązała się do zbadania możliwości opracowania specjalnego instrumentu prawnego w celu rozszerzenia dostępu do scentralizowanych rejestrów kont bankowych przez organy państw członkowskich, a mianowicie organy odpowiedzialne za zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ściganie, biura ds. odzyskiwania mienia, organy

¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ COM (2016) 50 z dnia 2 lutego 2016 r.

podatkowe i organy antykorupcyjne. Ponadto w planie działań z 2016 r. wezwano również do określenia przeszkód w dostępie do informacji, ich wymianie i wykorzystywaniu oraz do współpracy operacyjnej między jednostkami analityki finansowej.

- (4) Dyrektywa (UE) 2015/849⁴ zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych lub systemów wyszukiwania danych umożliwiających szybką identyfikację osób posiadających rachunki bankowe i płatnicze oraz bezpieczne skrytki depozytowe.
- (5) Zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849 informacje znajdujące się w tych rejestrach są bezpośrednio dostępne dla jednostek analityki finansowej i są również dostępne dla organów krajowych zajmujących się zapobieganiem praniu pieniędzy, jego przestępstwom źródłowym i finansowania terroryzmu.
- (6) Natychmiastowy i bezpośredni dostęp do informacji przechowywanych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych jest często niezbędny do powodzenia dochodzenia lub do terminowej identyfikacji, śledzenia i zabezpieczenia powiązanego mienia, które ma zostać poddane konfiskacie. Bezpośredni dostęp jest najszybszym rodzajem dostępu do informacji przechowywanych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych. Niniejsza dyrektywa powinna zatem określać zasady udzielania bezpośredniego dostępu do informacji przechowywanych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych wyznaczonym organom państw członkowskich oraz innym organom właściwym do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.
- (7) Biorąc pod uwagę, że w każdym z państw członkowskich istnieje wiele instytucji lub organów właściwych do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania, a także by zapewnić proporcjonalny dostęp do informacji finansowych i innych informacji na mocy niniejszej dyrektywy, do celów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinny zostać zobowiązane do wyznaczenia, które organy powinny mieć prawo dostępu do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i prawo zwracania się o informacje do jednostek analityki finansowej.
- (8) Biura ds. odzyskiwania mienia powinny być wyznaczone wśród właściwych organów i mieć bezpośredni dostęp do informacji przechowywanych w scentralizowanych rejestrach kont bankowych, gdy prowadzą działania w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania bądź też w celu wspierania konkretnego dochodzenia, w tym identyfikacji, wykrywania i zabezpieczania mienia.
- (9) W zakresie, w jakim organy podatkowe i agencje antykorupcyjne są właściwe do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania na mocy prawa krajowego, również one powinny zostać

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73.

uznane za organy, które mogą zostać wyznaczone do celów niniejszej dyrektywy. Dochodzenia administracyjne nie powinny być objęte niniejszą dyrektywą.

- (10) Sprawcy przestępstw, w szczególności grupy przestępcze i terroryści, często działają w różnych państwach członkowskich, a ich aktywa, w tym rachunki bankowe, znajdują się często w innych państwach członkowskich. Ze względu na transgraniczny wymiar poważnych przestępstw, w tym terroryzmu, oraz związanych z nimi działań finansowych, często konieczne jest, aby właściwe organy prowadzące dochodzenia miały dostęp do informacji o rachunkach bankowych prowadzonych w innych państwach członkowskich.
- (11) Informacje uzyskane przez właściwe organy ze scentralizowanych rejestrów krajowych rachunków bankowych mogą być wymieniane z właściwymi organami z siedzibą w innym państwie członkowskim, zgodnie z decyzją ramową Rady 2006/960/WSiSW⁵ i dyrektywą 2014/41/UE⁶ Parlamentu Europejskiego i Rady.
- (12) Dyrektywa (UE) 2015/849 znacząco wzmocniła unijne ramy prawne regulujące działalność i współpracę jednostek analityki finansowej. Uprawnienia jednostek analityki finansowej obejmują prawo dostępu do informacji finansowych, administracyjnych i związanych z egzekwowaniem prawa, które są im niezbędne do zwalczania prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu. Niemniej jednak w prawie Unii nie określono wszystkich konkretnych narzędzi i mechanizmów, którymi muszą dysponować jednostki analityki finansowej, aby uzyskać dostęp do takich informacji i realizować swoje zadania. Ponieważ państwa członkowskie pozostają w pełni odpowiedzialne za ustanawianie i podejmowanie decyzji w odniesieniu do organizacyjnego charakteru jednostek analityki finansowej, różne jednostki analityki finansowej mają różny stopień dostępu do regulacyjnych baz danych, co prowadzi do niedostatecznej wymiany informacji między organami ścigania lub prokuratorami a jednostkami analityki finansowej.
- (13) W celu zwiększenia pewności prawa i skuteczności operacyjnej niniejsza dyrektywa powinna ustanowić przepisy służące wzmocnieniu zdolności jednostek analityki finansowej do wymiany informacji z wyznaczonymi właściwymi organami w odniesieniu do wszystkich poważnych przestępstw.
- (14) Niniejsza dyrektywa powinna również stworzyć jasno określone ramy prawne umożliwiające jednostkom analityki finansowej żądanie odpowiednich danych przechowywanych przez wyznaczone właściwe organy w celu umożliwienia im skutecznego zapobiegania praniu pieniędzy, powiązanym przestępstwom źródłowym i finansowaniu terroryzmu i zwalczania takiej działalności.
- (15) Należy zezwolić na wymianę informacji między jednostkami analityki finansowej i z właściwymi organami jedynie, jeżeli jest to konieczne w poszczególnych przypadkach, tj. w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania, bądź też w związku

⁵ Decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 89.

⁶ Dyrektywa 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1.

z zapobieganiem praniu pieniędzy, powiązanych przestępstwom źródłowym oraz finansowaniu terroryzmu i zwalczaniem takiej działalności.

- (16) Aby skuteczniej zapobiegać praniu pieniędzy, powiązanych przestępstwom źródłowym i finansowaniu terroryzmu i zwalczać taką działalność oraz w celu wzmocnienia swojej roli polegającej na dostarczaniu informacji i analiz finansowych, jednostka analityki finansowej powinna być uprawniona do wymiany informacji lub analiz będących w jej posiadaniu lub które mogą zostać uzyskane od podmiotów zobowiązanych na wniosek innej jednostki analityki finansowej lub właściwego organu w jej państwie członkowskim. Wymiana ta nie powinna utrudniać aktywnej roli jednostki analityki finansowej w rozpowszechnianiu jej analiz wśród innych jednostek analityki finansowej w przypadku, gdy takie analizy ujawniają fakty, czyny lub podejrzenia co do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, które są przedmiotem bezpośredniego zainteresowania tych innych jednostek analityki finansowej. Analiza finansowa obejmuje analizę operacyjną, która skupia się na indywidualnych przypadkach i konkretnych celach lub na odpowiednich wybranych informacjach, w zależności od rodzaju i ilości ujawnionych informacji oraz spodziewanego wykorzystania informacji po rozpowszechnieniu, a także analizę strategiczną dotyczącą tendencji i modeli prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Niniejsza dyrektywa powinna jednak pozostawać bez uszczerbku dla statusu organizacyjnego i roli powierzonej jednostkom analityki finansowej na mocy prawa krajowego państw członkowskich.
- (17) W celu zapewnienia szybkiej, skutecznej i spójnej współpracy konieczne jest określenie terminów wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej. Wymiana informacji niezbędnych do rozwiązywania spraw i dochodzeń transgranicznych powinna być prowadzona równie szybko i traktowana tak samo priorytetowo, jak w przypadku podobnej sprawy krajowej. Należy przewidzieć terminy w celu zapewnienia skutecznej wymiany informacji w rozsądnym terminie lub w celu spełnienia ograniczeń proceduralnych. W należycie uzasadnionych przypadkach terminy powinny być krótsze, tj. gdy wnioski dotyczą określonych poważnych przestępstw, takich jak przestępstwa terrorystyczne oraz przestępstwa związane z grupą lub działalnością terrorystyczną określoną w prawie Unii.
- (18) Do wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej powinny być wykorzystywane bezpieczne systemy wymiany informacji, w szczególności zdecentralizowana sieć komputerowa jednostek analityki finansowej (zwana dalej „FIU.net”), zarządzana przez Europol od dnia 1 stycznia 2016 r., lub jej następcą, a także technologie oferowane przez FIU.net.
- (19) Ze względu na wrażliwość danych finansowych, które powinny być analizowane przez jednostki analityki finansowej i niezbędne gwarancje w zakresie ochrony danych, w niniejszej dyrektywie należy szczegółowo określić rodzaj i zakres informacji, które mogą być wymieniane między jednostkami analityki finansowej i z wyznaczonymi właściwymi organami. Niniejsza dyrektywa nie powinna wprowadzać żadnych zmian w obecnie uzgodnionych metodach zbierania danych.
- (20) W ramach swoich szczególnych kompetencji i zadań określonych w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794⁷ Europol wspiera

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające

dochodzenia transgraniczne prowadzone przez państwa członkowskie w zakresie działalności związanej z praniem pieniędzy prowadzonej przez międzynarodowe organizacje przestępcze. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/794 jednostki krajowe Europolu są organami łącznikowymi między Europolem a organami państw członkowskich właściwymi do prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw. Aby zapewnić Europolowi informacje niezbędne do wykonywania jego zadań, państwa członkowskie powinny postanowić, że ich jednostka analityki finansowej odpowiada na wnioski o informacje finansowe i analizę finansową złożone przez Europol za pośrednictwem odpowiedniej jednostki krajowej Europolu. Państwa członkowskie powinny również zapewnić udzielanie odpowiedzi przez jednostkę krajową Europolu na wnioski o udzielenie informacji na temat rachunków bankowych przedkładane przez Europol. Wnioski Europolu muszą być należycie uzasadnione. Muszą być one wystosowywane indywidualnie dla każdego przypadku, w granicach kompetencji Europolu i w ramach wykonywania jego zadań.

- (21) W niniejszej dyrektywie należy również uwzględnić fakt, że zgodnie z art. 43 rozporządzenia (UE) 2017/1939⁸ delegowani prokuratorzy europejscy Prokuratury Europejskiej (EPPO) są uprawnieni do uzyskania wszelkich istotnych informacji przechowywanych w krajowych bazach danych dotyczących dochodzeń i organów ścigania, a także innych odpowiednich rejestrach organów publicznych, w tym scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych i systemów wyszukiwania danych na takich samych warunkach, jak te, które mają zastosowanie na mocy prawa krajowego w podobnych przypadkach.
- (22) Aby osiągnąć odpowiednią równowagę między efektywnością a wysokim poziomem ochrony danych, państwa członkowskie powinny być zobowiązane do zapewnienia, by przetwarzanie szczególnie chronionych informacji finansowych, które mogłyby ujawnić rasę lub pochodzenie etniczne osoby, jej poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, stan zdrowia, życie seksualne lub orientację seksualną, było dozwolone jedynie w takim zakresie, w jakim jest to bezwzględnie konieczne i istotne dla konkretnego dochodzenia.
- (23) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7) oraz prawa do ochrony danych osobowych (art. 8), w prawie międzynarodowym i umowach międzynarodowych, których Unia lub wszystkie państwa członkowskie są stronami, w tym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w konstytucjach państw członkowskich we właściwych im obszarach zastosowania.
- (24) Ważne jest zapewnienie, aby przetwarzanie danych osobowych na mocy niniejszej dyrektywy było w pełni zgodne z prawem do ochrony danych osobowych. Przetwarzanie takie podlega przepisom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW, Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53.

⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej, Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1.

2016/679⁹, w ich odpowiednim zakresie stosowania. W odniesieniu do dostępu biur ds. odzyskiwania mienia do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych i systemów wyszukiwania danych stosuje się dyrektywę (UE) 2016/680, natomiast art. 5 ust. 2 decyzji Rady 2007/845/WSiSW nie powinien mieć zastosowania. Rozporządzenie (UE) 2016/794 ma zastosowanie w odniesieniu do Europolu. W niniejszej dyrektywie należy ustanowić szczegółowe i dodatkowe gwarancje i warunki zapewniające ochronę danych osobowych w odniesieniu do mechanizmów przetwarzania danych szczególnie chronionych oraz rejestrowania wniosków o udzielenie informacji.

- (25) Dane osobowe uzyskane na podstawie niniejszej dyrektywy powinny być przetwarzane przez właściwe organy jedynie w przypadkach, gdy jest to konieczne i proporcjonalne do celów zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.
- (26) Ponadto w celu przestrzegania prawa do ochrony danych osobowych i prawa do prywatności oraz ograniczenia wpływu dostępu do informacji zawartych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych i systemach wyszukiwania danych konieczne jest zapewnienie warunków ograniczających dostęp do nich. W szczególności państwa członkowskie powinny zapewnić stosowanie odpowiednich polityk i środków ochrony danych w odniesieniu do dostępu właściwych organów do danych osobowych do celów niniejszej dyrektywy. Jedynie upoważnione osoby powinny mieć dostęp do informacji zawierających dane osobowe, które można uzyskać ze scentralizowanych rejestrów krajowych rachunków bankowych lub w drodze procesu uwierzytelnienia.
- (27) Transfer danych finansowych do państw trzecich i partnerów międzynarodowych do celów określonych w niniejszej dyrektywie powinien być dozwolony wyłącznie na warunkach określonych w rozdziale V dyrektywy (UE) 2016/680 lub w rozdziale V rozporządzenia (UE) 2016/679.
- (28) Komisja powinna złożyć sprawozdanie z wykonania niniejszej dyrektywy trzy lata po dacie jej transpozycji, a następnie co trzy lata. Zgodnie z ust. 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa¹⁰ Komisja powinna również przeprowadzić ocenę niniejszej dyrektywy na podstawie informacji zgromadzonych w ramach szczególnych uzgodnień w zakresie monitorowania w celu przeprowadzenia oceny rzeczywistych skutków dyrektywy oraz potrzeby podjęcia dalszych działań.
- (29) Niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie przyjęcia przepisów gwarantujących obywatelom Unii wyższy poziom bezpieczeństwa poprzez zapobieganie przestępczości i zwalczanie jej, zgodnie z art. 67 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Ze względu na swój transnarodowy charakter, zagrożenia terrorystyczne i karne wywierają wpływ na całą Unię i wymagają reakcji na szczeblu europejskim.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

¹⁰ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1–14.

Przestępcy mogą i będą korzystać na braku skutecznego wykorzystania informacji o rachunkach bankowych i informacji finansowych w państwie członkowskim, co może mieć konsekwencje w innym państwie członkowskim. Ponieważ cel niniejszej dyrektywy nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, lecz możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (30) Należy uchylić decyzję Rady 2000/642/WSiSW, ponieważ jej przedmiot jest regulowany innymi aktami Unii i nie jest już potrzebna.
- (31) [Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo i Irlandia powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.]
- (32) [Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i nie naruszając art. 4 tego Protokołu, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.]
- (33) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (34) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych [i wydał on opinię w dniu ...¹²],

¹¹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

¹² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Rozdział I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia środki ułatwiające właściwym organom dostęp do informacji finansowych i informacji na temat rachunków bankowych w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Przewidziano w niej również środki ułatwiające jednostkom analityki finansowej dostęp do informacji z zakresu egzekwowania prawa oraz ułatwiające współpracę między jednostkami analityki finansowej.
2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla:
 - a) przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 oraz powiązanych przepisów w prawie krajowym państw członkowskich, w tym statusu organizacyjnego jednostek analityki finansowej nadanego im zgodnie z prawem krajowym;
 - b) uprawnień właściwych organów do wymiany informacji między nimi lub uzyskiwania informacji od podmiotów zobowiązanych na mocy prawa Unii lub prawa krajowego państw członkowskich.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „scentralizowane rejestry rachunków bankowych” oznaczają scentralizowane zautomatyzowane mechanizmy, takie jak centralne rejestry lub centralne elektroniczne systemy wyszukiwania danych, utworzone zgodnie z art. 32a ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/849;
- b) „biura ds. odzyskiwania mienia” oznaczają krajowe urzędy wyznaczone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 8 ust. 1 decyzji Rady 2007/845/WSiSW w celu ułatwienia śledzenia i wykrywania korzyści pochodzących z przestępstwa i innego mienia związanego z przestępstwem w celu jego ewentualnego zabezpieczenia, zajęcia lub konfiskaty na podstawie nakazu wydanego przez właściwy organ sądowy;
- c) „jednostka analityki finansowej” oznacza organ ustanowiony w każdym państwie członkowskim do celów art. 32 dyrektywy (UE) 2015/849;

- d) „podmioty zobowiązane” oznaczają podmioty określone w art. 2 dyrektywy (UE) 2015/849;
- e) „informacje finansowe” oznaczają wszelkie informacje lub dane przechowywane przez jednostki analityki finansowej w celu zapobiegania, wykrywania i skutecznego zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu lub wszelkiego rodzaju informacje lub dane przechowywane w tych celach przez organy publiczne lub podmioty zobowiązane i które są dostępne jednostkom analityki finansowej bez stosowania środków przymusu na mocy prawa krajowego;
- f) „informacje dotyczące egzekwowania prawa” oznaczają wszelkiego rodzaju informacje lub dane przechowywane przez właściwe organy w celu zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania lub wszelkiego rodzaju informacje lub dane przechowywane w tym celu przez organy publiczne lub podmioty prywatne i które są dostępne dla właściwych organów bez stosowania środków przymusu na mocy prawa krajowego;
- g) „informacje o rachunku bankowym” oznaczają następujące informacje zawarte w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych:
 - a) w odniesieniu do posiadacza rachunku i każdej osoby, która twierdzi, że działa w imieniu klienta: imię i nazwisko lub nazwę, uzupełnione innymi danymi identyfikacyjnymi wymaganymi na mocy przepisów krajowych transponujących art. 13 ust. 1 lit. a) dyrektywy (UE) 2015/849 dotyczących identyfikacji klienta i weryfikacji tożsamości klienta, lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny;
 - b) w odniesieniu do beneficjenta rzeczywistego posiadacza rachunku klienta: imię i nazwisko lub nazwę, uzupełnione innymi danymi identyfikacyjnymi wymaganymi na mocy przepisów krajowych transponujących art. 13 ust. 1 lit. b) dyrektywy (UE) 2015/849 dotyczących identyfikacji beneficjenta rzeczywistego i weryfikacji tożsamości beneficjenta rzeczywistego, lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny;
 - c) w odniesieniu do rachunku bankowego lub płatniczego: numer IBAN oraz datę otwarcia i zamknięcia rachunku;
 - d) w odniesieniu do bezpiecznej skrytki depozytowej: imię i nazwisko lub nazwę wynajmującego skrytkę uzupełnione innymi danymi identyfikacyjnymi wymaganymi zgodnie z przepisami krajowymi transponującymi art. 13 ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/849 dotyczącymi identyfikacji klienta i beneficjenta rzeczywistego oraz weryfikacji jego tożsamości lub niepowtarzalny numer identyfikacyjny oraz czas trwania okresu najmu;
- h) „pranie pieniędzy” oznacza działanie określone w art. 3 dyrektywy (UE) 2018/XX¹³;
- i) „powiązane przestępstwa źródłowe” oznaczają przestępstwa określone w art. 2 dyrektywy (UE) 2018/XX;

¹³ Dyrektywa 2018/XX/UE w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy za pomocą prawa karnego, Dz.U....

- j) „finansowanie terroryzmu” oznacza działanie określone w art. 11 dyrektywy (UE) 2017/541¹⁴;
- k) „analiza finansowa” oznacza operacyjną i strategiczną analizę prowadzoną przez jednostki analityki finansowej w celu wykonywania ich zadań zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849;
- l) „poważne przestępstwa” oznaczają formy przestępczości wymienione w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2016/794 Parlamentu Europejskiego i Rady.

Artykuł 3

Wyznaczanie właściwych organów

1. Każde państwo członkowskie wyznacza spośród swoich organów właściwych do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ścigania ich właściwe organy upoważnione do dostępu do scentralizowanych krajowych rejestrów rachunków bankowych utworzonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 32a dyrektywy (UE) 2015/849 oraz do przeszukiwania takich rejestrów. Obejmują one jednostki krajowe Europolu i biura ds. odzyskiwania mienia.
2. Każde państwo członkowskie wyznacza spośród swoich organów właściwych do celów zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ścigania ich właściwe organy, upoważnione do występowania o udzielenie informacji finansowych lub udostępnienie analiz finansowych i ich otrzymania od jednostki analityki finansowej. Obejmują one jednostki krajowe Europolu.
3. Każde państwo członkowskie powiadamia Komisję o wyznaczonych przez siebie właściwych organach zgodnie z ust. 1 i 2 najpóźniej [6 miesięcy od daty transpozycji] oraz powiadamia Komisję o wszelkich zmianach w tym zakresie. Komisja publikuje powiadomienia oraz wszelkie zmiany w tych powiadomieniach w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW, Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6.

Rozdział II

DOSTĘP WŁAŚCIWYCH ORGANÓW DO INFORMACJI NA TEMAT RACHUNKÓW BANKOWYCH

Artykuł 4

Dostęp właściwych organów do informacji na temat rachunków bankowych i przeszukiwanie tych informacji

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy wyznaczone zgodnie z art. 3 ust. 1 miały prawo bezpośredniego i natychmiastowego dostępu do informacji dotyczących rachunku bankowego i ich przeszukiwania, o ile są one niezbędne do wykonywania ich zadań, w celu zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania lub w celu wspierania dochodzenia w sprawie poważnego przestępstwa, w tym identyfikacji, wykrywania i zabezpieczania mienia związanego z tym dochodzeniem.
2. Dodatkowe informacje, które państwa członkowskie mogą uznać za istotne i uwzględnić w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych zgodnie z art. 32a ust. 4 dyrektywy 2018/XX/UE, nie mogą być dostępne i możliwe do wyszukania przez właściwe organy zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Artykuł 5

Warunki dostępu do danych i ich przeszukiwania przez właściwe organy

1. Z dostępu do informacji o rachunku bankowym i możliwości ich przeszukiwania zgodnie z art. 4 korzystają wyłącznie osoby w ramach każdego właściwego organu, które zostały specjalnie wyznaczone i upoważnione do wykonywania tych zadań i tylko w poszczególnych przypadkach.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby dostęp właściwych organów do informacji i ich przeszukiwanie były wspierane środkami technicznymi i organizacyjnymi zapewniającymi bezpieczeństwo danych.

Artykuł 6

Monitorowanie dostępu do danych i ich przeszukiwania przez właściwe organy

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy prowadzące scentralizowane rejestry rachunków bankowych prowadziły rejestr wszystkich przypadków uzyskania dostępu (rejestr logowań) przez właściwe organy do informacji na temat rachunków

bankowych. Takie rejestry logowań zawierają w szczególności następujące elementy:

- a) dane referencyjne pliku krajowego;
 - b) datę i godzinę zapytania lub wyszukiwania;
 - c) rodzaj danych użytych do rozpoczęcia zapytania lub wyszukiwania;
 - d) wyniki zapytania lub wyszukiwania;
 - e) nazwę organu przeglądającego rejestr;
 - f) identyfikatory urzędnika, który przeprowadził wyszukiwanie lub przesłał zapytanie, a także urzędnika, który zarządził wyszukiwanie lub zapytanie.
2. Rejestry logowań są regularnie kontrolowane przez funkcjonariuszy odpowiedzialnych za ochronę danych w scentralizowanych rejestrach rachunków bankowych oraz przez właściwy organ nadzorczy ustanowiony zgodnie z art. 41 dyrektywy (UE) 2016/680.
3. Rejestry logowań, o których mowa w ust. 1, są wykorzystywane wyłącznie w celu monitorowania ochrony danych, w tym sprawdzania dopuszczalności wniosku i zgodności przetwarzania danych z prawem, oraz w celu zapewniania bezpieczeństwa danych. Zapisy w rejestrze są chronione za pomocą odpowiednich środków przed nieuprawnionym dostępem i usuwane pięć lat po utworzeniu, chyba że są konieczne do prowadzenia trwających już procedur monitorowania.

Rozdział III

WYMIANA DANYCH MIĘDZY WŁAŚCIWYMI ORGANAMI A JEDNOSTKAMI ANALITYKI FINANSOWEJ ORAZ MIĘDZY JEDNOSTKAMI ANALITYKI FINANSOWEJ

Artykuł 7

Wnioski o informacje przekazywane przez właściwe organy jednostce analityki finansowej

1. Z zastrzeżeniem krajowych gwarancji proceduralnych, każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego krajowa jednostka analityki finansowej była zobowiązana do udzielania odpowiedzi na wnioski o informacje finansowe lub analizę finansową, składane przez jego wyznaczone właściwe organy, o których mowa w art. 3 ust. 2, w przypadku gdy taka informacja finansowa lub analiza finansowa jest niezbędna, dla każdego przypadku odrębnie, do zapobiegania poważnym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.

2. Informacje finansowe i analizy finansowe otrzymane od jednostki analityki finansowej mogą być przetwarzane przez właściwe organy państw członkowskich w określonych celach związanych z zapobieganiem poważnym przestępstwom, ich wykrywaniem, prowadzeniem dochodzeń w ich sprawie lub ich ściganiem, innych niż cele, do których gromadzone są dane osobowe zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/680.

Artykuł 8

Wnioski o udzielenie informacji składane przez jednostkę analityki finansowej właściwym organom

Z zastrzeżeniem krajowych gwarancji proceduralnych, każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego wyznaczone właściwe organy krajowe były zobowiązane do udzielenia odpowiedzi na wnioski o informacje z zakresu egzekwowania prawa przedłożone przez krajową jednostkę analityki finansowej, dla każdego przypadku odrębnie, jeżeli informacje te są niezbędne do zapobiegania praniu pieniędzy, powiązany z nim przestępstwom źródłowym oraz finansowaniu terroryzmu i do zwalczania tych zjawisk.

Artykuł 9

Wymiana informacji między jednostkami analityki finansowej różnych państw członkowskich

1. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego jednostka analityki finansowej miała możliwość wymiany informacji finansowych lub analiz finansowych z jakąkolwiek jednostką analityki finansowej w Unii, w przypadku gdy taka informacja finansowa lub analiza finansowa są niezbędne do zapobiegania praniu pieniędzy, powiązany z nim przestępstwom źródłowym oraz finansowaniu terroryzmu i do zwalczania tych zjawisk.
2. Państwa członkowskie zapewniają, w przypadku gdy jednostka analityki finansowej otrzymała wniosek zgodnie z ust. 1 w sprawie wymiany informacji finansowych lub analizy finansowej, aby zrobiła to najszybciej, jak jest to możliwe, a w każdym razie nie później niż w terminie trzech dni od otrzymania wniosku. W wyjątkowych, należycie uzasadnionych przypadkach, termin ten może zostać przedłużony maksymalnie o 10 dni.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby w wyjątkowych i nagłych przypadkach i na zasadzie odstępstwa od ust. 2, w przypadku gdy jednostka analityki finansowej otrzymała wniosek zgodnie z ust. 1 w sprawie wymiany informacji finansowych lub analiz finansowych, którymi już dysponuje, związanych z konkretnymi dochodzeniami dotyczącymi czynu lub zachowania uznanego za poważne przestępstwo, jednostka analityki finansowej dostarczyła te informacje lub analizę nie później niż w terminie 24 godzin po otrzymaniu wniosku.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby wniosek przedłożony na podstawie niniejszego artykułu i odpowiedź na niego były przekazywane za pośrednictwem specjalnej bezpiecznej elektronicznej sieci komputerowej FIU.net lub jej następcy. Sieć ta zapewnia bezpieczną komunikację i umożliwia sporządzanie pisemnego rejestru w warunkach pozwalających na potwierdzenie autentyczności. W przypadku

awarii technicznej FIU.net informacje finansowe lub analizy finansowe są przekazywane za pomocą wszelkich innych odpowiednich środków zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa danych.

Rozdział IV

EUROPOL

Artykuł 10

Dostęp Europolu do informacji na temat rachunków bankowych oraz wymiana informacji między Europolem a jednostkami analityki finansowej.

1. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego jednostki krajowe Europolu odpowiadały na należycie uzasadnione wnioski o udzielenie informacji o rachunku bankowym złożone przez Agencję ds. Współpracy Organów Ścigania ustanowioną rozporządzeniem (UE) 2016/794 Parlamentu Europejskiego i Rady („Europol”) w poszczególnych przypadkach w ramach zakresu jej obowiązków i w celu wykonywania jej zadań.
2. Każde państwo członkowskie zapewnia, aby jego jednostki analityki finansowej odpowiadały na należycie uzasadnione wnioski o informacje finansowe i analizę finansową złożone przez Europol za pośrednictwem jednostki krajowej Europolu, w ramach zakresu jego obowiązków i w celu wykonywania jego zadań.
3. Wymiana informacji na podstawie ust. 1 i 2 odbywa się drogą elektroniczną za pośrednictwem aplikacji SIENA oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/794. W przypadku wniosków i wymiany informacji używa się języka stosowanego w aplikacji sieci bezpiecznej wymiany informacji (SIENA).

Artykuł 11

Wymogi w zakresie ochrony danych

1. Przetwarzaniem danych osobowych związanych z informacjami dotyczącymi rachunku bankowego, informacjami finansowymi i analizą finansową, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, zajmują się wyłącznie osoby z ramienia Europolu, które zostały specjalnie wyznaczone i upoważnione do wykonywania tych zadań.
2. Europol powiadamia inspektora ochrony danych wyznaczonego zgodnie z art. 41 rozporządzenia (UE) 2016/794 o każdej wymianie informacji na podstawie art. 10 niniejszej dyrektywy.

Rozdział V

DODATKOWE PRZEPISY DOTYCZĄCE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

Artykuł 12

Zakres

Niniejszy rozdział ma zastosowanie wyłącznie do wyznaczonych właściwych organów i jednostek analityki finansowej w ramach wymiany informacji zgodnie z rozdziałem III oraz do wymiany informacji finansowych i analiz finansowych z udziałem jednostek krajowych Europolu na podstawie rozdziału IV.

Artykuł 13

Przetwarzanie danych szczególnie chronionych

1. Przetwarzanie informacji ujawniających rasę lub pochodzenie etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, stan zdrowia, życie seksualne lub orientację seksualną może być dozwolone jedynie w takim zakresie, w jakim jest to bezwzględnie konieczne i istotne dla konkretnego dochodzenia.
2. Dostęp do danych, o których mowa w ust. 1, i możliwość ich przetwarzania mogą otrzymać wyłącznie osoby, które zostały do tego specjalnie upoważnione, na polecenie inspektora ochrony danych.

Artykuł 14

Rejestrowanie wniosków o udzielenie informacji

Państwa członkowskie zapewniają, aby organ wnioskujący i organ udzielający odpowiedzi prowadziły rejestry dotyczące wniosków o udzielenie informacji zgodnie z niniejszą dyrektywą. Rejestry te zawierają przynajmniej następujące informacje:

- a) nazwę i dane kontaktowe organizacji oraz imię i nazwisko pracownika składającego wniosek o udzielenie informacji;
- b) odniesienie do sprawy krajowej, w związku z którą wymagane są informacje;
- c) wnioski złożone na podstawie niniejszej dyrektywy i ich środki wykonawcze.

Rejestry są przechowywane przez okres pięciu lat i są wykorzystywane wyłącznie do celów weryfikacji zgodności z prawem przetwarzania danych osobowych. Zainteresowane organy

udostępniają wszystkie rejestry do wglądu krajowemu organowi nadzorczemu, na jego wniosek.

Artykuł 15

Ograniczenia praw osób, których dotyczą dane

Państwa członkowskie przyjmują środki ustawodawcze ograniczające, w całości lub w części, prawo osoby, której dane dotyczą, do dostępu do danych osobowych dotyczących tej osoby przetwarzanych na podstawie niniejszej dyrektywy, aby:

- a) umożliwić jednostce analityki finansowej lub właściwemu organowi krajowemu wykonywanie ich zadań we właściwy sposób do celów niniejszej dyrektywy;
- b) uniknąć utrudniania urzędowych lub prawnych postępowań, analiz, dochodzeń i procedur do celów niniejszej dyrektywy oraz aby zapewnić, by zapobieganie przypadkom prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub innych poważnych przestępstw, wykrywanie takich przypadków oraz prowadzenie dochodzeń w ich sprawie nie były narażone na szwank.

Rozdział VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 16

Monitorowanie

1. Państwa członkowskie dokonują przeglądu skuteczności swoich systemów zwalczania poważnych przestępstw poprzez utrzymywanie wyczerpujących danych statystycznych.
2. Najpóźniej do dnia [6 miesiące po dniu wejścia w życie] Komisja ustanowi szczegółowy program monitorowania wyników, rezultatów i wpływu niniejszej dyrektywy.

Program monitorowania określa środki służące do gromadzenia danych i innych niezbędnych dowodów, a także przedziały czasowe, w jakich będą one gromadzone. Wskazuje się w nim również działania podejmowane przez Komisję i przez państwa członkowskie w celu gromadzenia i analizowania danych oraz innych dowodów.

Państwa członkowskie dostarczają Komisji dane i inne dowody niezbędne do monitorowania.

3. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, muszą obejmować następujące dane:
 - a) liczbę wyszukiwań przeprowadzonych przez wyznaczone właściwe organy zgodnie z art. 4;

- b) dane dotyczące liczby wniosków przedłożonych przez każdy organ objęty niniejszą dyrektywą, działania następcze podjęte w związku z tymi wnioskami, liczbę spraw objętych dochodzeniem, liczbę osób oskarżonych, liczbę osób skazanych za poważne przestępstwa, w przypadku gdy takie informacje są dostępne;
 - c) dane dotyczące czasu, jaki mija od otrzymania wniosku przez organ do udzielenia przez niego odpowiedzi;
 - d) dane liczbowe dotyczące kosztu zasobów ludzkich lub informatycznych, które skierowano do przetwarzania krajowych i transgranicznych wniosków wchodzących w zakres niniejszej dyrektywy, o ile są dostępne.
4. Państwa członkowskie organizują tworzenie i gromadzenie danych statystycznych oraz co roku przekazują Komisji te dane, o których mowa w ust. 3.

Artykuł 17

Związki z innymi instrumentami

1. Państwa członkowskie mogą w dalszym ciągu stosować dwustronne lub wielostronne umowy lub uzgodnienia między nimi dotyczące wymiany informacji między właściwymi organami, które pozostają w mocy w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy, o ile takie umowy lub uzgodnienia są zgodne z niniejszą dyrektywą.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na obowiązki i zobowiązania państw członkowskich lub Unii wynikające z dwustronnych lub wielostronnych umów z państwami trzecimi.

Artykuł 18

Ocena

1. Najpóźniej do [Dz.U.: proszę wstawić datę: trzy lata po dacie transpozycji niniejszej dyrektywy], a następnie co trzy lata, Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszej dyrektywy i przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Sprawozdanie to podawane jest do wiadomości publicznej.
2. Nie wcześniej niż sześć lat po dacie transpozycji niniejszej dyrektywy Komisja dokonuje oceny niniejszej dyrektywy i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat głównych ustaleń. Ocena zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa. Sprawozdanie zawiera również ocenę przestrzegania praw podstawowych i zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
3. Do celów ust. 1 i 2 państwa członkowskie dostarczają Komisji informacje niezbędne do przygotowania sprawozdań. Komisja uwzględnia dane statystyczne przedłożone przez państwa członkowskie na podstawie art. 16 i może zwrócić się do państw członkowskich i organów nadzoru o dodatkowe informacje.

Artykuł 19

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia XXYY [26 miesięcy po dacie wejścia w życie dyrektywy (UE) (...)/2018: Dz.U. proszę wstawić numer dyrektywy zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849]. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 20

Uchylenie decyzji 2000/642/WSiSW

Decyzja 2000/642/WSiSW traci moc ze skutkiem od [data transpozycji niniejszej dyrektywy].

Artykuł 21

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 22

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący